

GLOBAL QUALITY
AND STANDARDS PROGRAMME

VIỆT NAM

Tuân thủ để chiếm lĩnh thị trường

UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Photo: Khánh Phan

Đồng bằng
sông Cửu Long là
vùng đất rộng lớn ở phía
Nam Việt Nam, và quan trọng
đối với nền kinh tế của Việt Nam.
Thiên nhiên đã ban tặng vùng đất này
một khí hậu hài hòa và đất đai màu mỡ, là
điều kiện lý tưởng để trồng nhiều loại trái cây
phong phú, trong đó có xoài và bưởi. Đồng bằng
sông Cửu Long chiếm gần một nửa trong tổng 87.000 ha
xoài trồng ở Việt Nam.

Tại sao là **GOSP**

Việt Nam
là nước sản xuất xoài lớn
THỨ 13
thế giới,
nhưng chỉ chiếm
1,51%
xuất khẩu toàn cầu

Sản lượng xoài của
Việt Nam (2021)
1.000.000
tấn

Nhưng doanh thu
xuất khẩu chỉ đạt
211,7 TRIỆU USD

Ngày nay, thương mại toàn cầu ngày càng gắn chặt với các chuỗi giá trị và được điều chỉnh bởi các yêu cầu về tiêu chuẩn và chất lượng.

Nhằm hỗ trợ các quốc gia hưởng lợi từ thị trường toàn cầu, Tổ chức Phát triển Công nghiệp Liên Hợp Quốc (UNIDO) thực hiện Chương trình Tiêu chuẩn và Chất lượng do Chính phủ Thụy Sĩ tài trợ thông qua Tổng cục Kinh tế Liên bang Thụy Sĩ (SECO).

Tại Việt Nam, phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (Bộ NN&PTNT), mục tiêu chung của Chương trình là nâng cao năng lực cạnh tranh và khả năng tiếp cận thị trường thông qua việc tăng cường năng lực tuân thủ tiêu chuẩn và chất lượng để thúc đẩy tiếp cận thị trường cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ.

Sản lượng bưởi của
Việt Nam (2021)
833.000
tấn

Nhưng doanh thu
xuất khẩu chỉ đạt
10,2 TRIỆU USD

Tổng quan

▶ GIAI ĐOẠN 1

Nâng cao năng lực tuân thủ tiêu chuẩn và chất lượng của chuỗi giá trị
Xoài và Bưởi ở Đồng bằng sông Cửu Long

THỜI GIAN:

3,5 năm

(bắt đầu từ tháng 3 năm 2020)

NGÂN SÁCH:

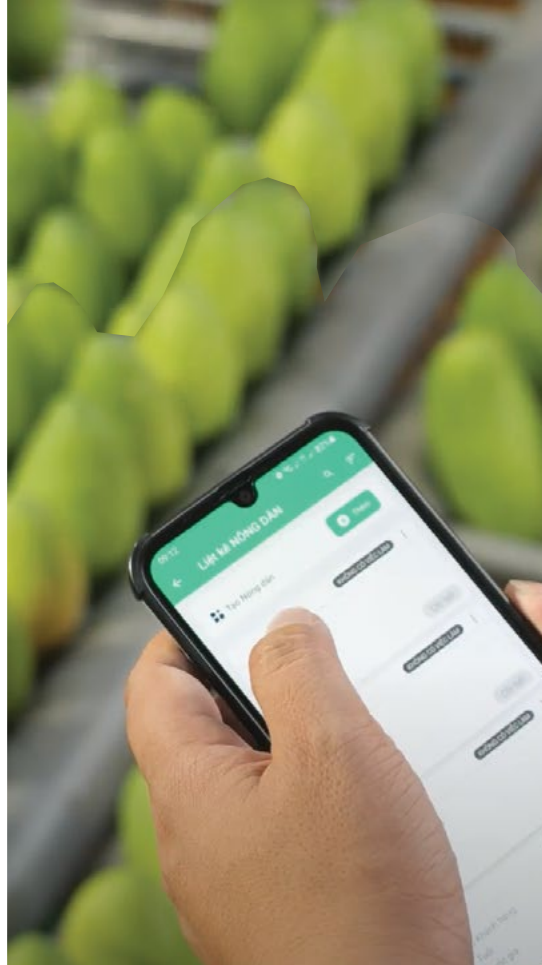
EUR

1.040.270

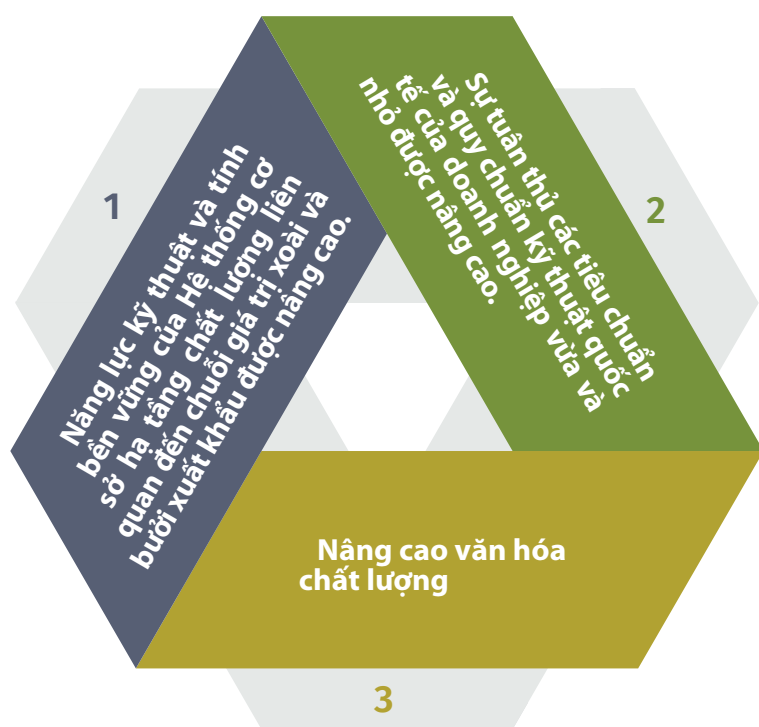

CƠ QUAN ĐỐI TÁC:

Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (Bộ NN&PTNT), Bộ Khoa học và Công nghệ (Bộ KH&CN)

KẾT QUẢ

5

thị trường mới (Hoa Kỳ, Úc, Nhật Bản, EU, Hàn Quốc) cho các doanh nghiệp được dự án hỗ trợ

2.000

tấn xoài và bưởi được xuất khẩu thử nghiệm thành công

Thành lập

LIÊN CHI HỘI XOÀI VIỆT NAM

ĐỊA BÀN DỰ ÁN

4

sản phẩm gia tăng giá trị được phát triển

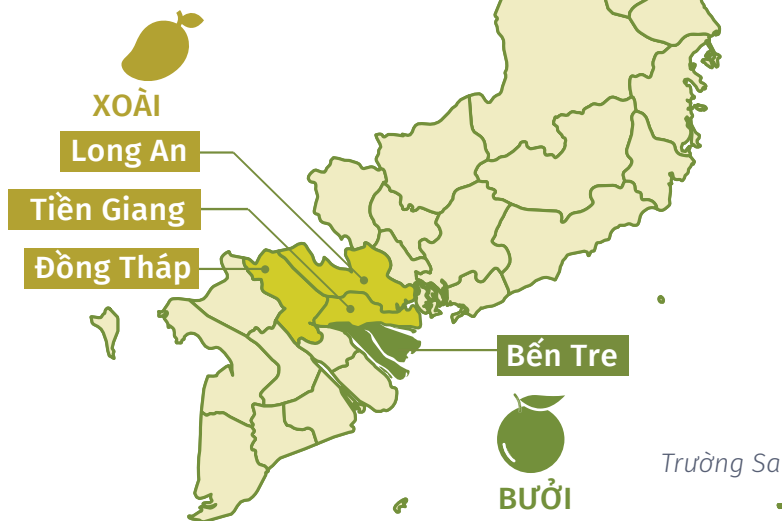
Tăng thời gian bảo quản

35%

Giảm tổn thất sau thu hoạch

15-20%

“

Thông qua chương trình GQSP, SECO đặt mục tiêu nâng cao hiệu suất chung của khu vực tư nhân Việt Nam trong lĩnh vực nông nghiệp bằng cách hỗ trợ hệ thống thương mại dựa trên nguyên tắc, đặc biệt tập trung vào các tiêu chuẩn kỹ thuật và chất lượng cho các Doanh nghiệp xuất khẩu vừa và nhỏ (SMEs).

”

Bà Sibylle Bachmann
Phó trưởng Ban Hợp tác,
Tổng cục Kinh tế Liên bang Thụy Sĩ (SECO),
Đại sứ quán Thụy Sĩ tại Việt Nam

“

Chúng tôi đã góp phần giải quyết các vấn đề liên quan đến chế biến rau quả để nâng cao giá trị gia tăng của sản phẩm, giúp nâng cao năng lực quản trị của người nông dân, đối mặt với biến đổi khí hậu nhưng vẫn cộng hưởng cùng nhau để thiết lập hệ sinh thái ngành hàng và chuỗi giá trị khép kín của ngành hàng rau quả.

”

Ông Nguyễn Quốc Toàn
Cục trưởng,
Cục Chế biến và Phát triển
thị trường Nông sản,
Bộ NN&PTNT

KẾT QUẢ

01

Tăng cường Cơ sở Hạ tầng Chất lượng

Dự án đã xác định các trở ngại và hạn chế của Hệ thống cơ sở hạ tầng chất lượng hiện tại để hỗ trợ ngành đáp ứng các yêu cầu tuân thủ (truy xuất nguồn gốc, MRL và năng lực kiểm nghiệm) và bắt đầu định vị ngành để tích hợp truy xuất nguồn gốc vào một hệ thống tuân thủ (ví dụ: GlobalGap, GS1.), có năng lực kiểm nghiệm và giám sát tốt hơn để xác minh. Năng lực kỹ thuật và tính bền vững của Hệ thống cơ sở hạ tầng chất lượng liên quan đến xuất khẩu xoài được tăng cường.

Phát triển hệ thống
truy xuất nguồn gốc

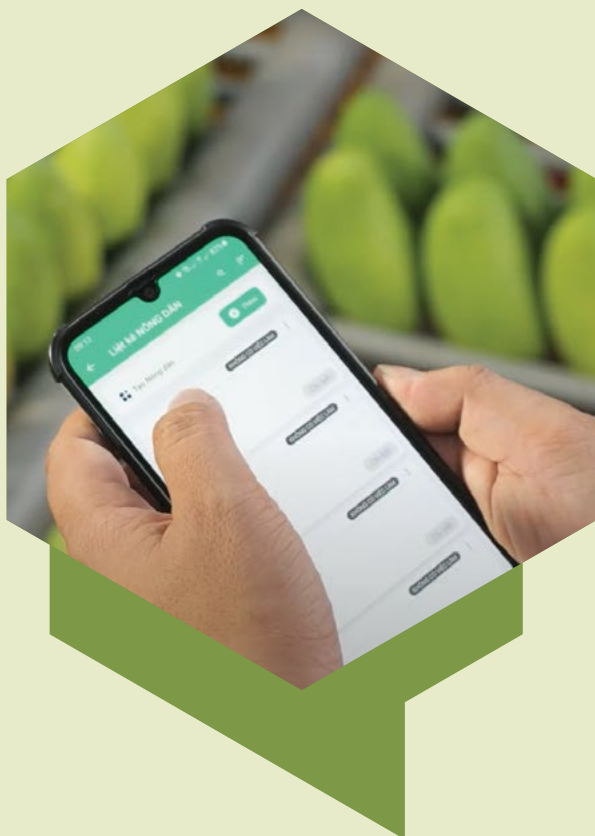

Quản lý và kiểm soát
thuốc bảo vệ
thực vật

Nâng cao năng lực
của các phòng
kiểm nghiệm

Phát triển hệ thống truy xuất nguồn gốc

01

hệ thống nhật ký điện tử liên kết
với cơ sở dữ liệu quốc gia về Mã số
vùng trồng và Mã số cơ sở đóng gói

400 & 100

người nông dân doanh nghiệp
được tập huấn để thí điểm
sử dụng

Hệ thống **Nhật ký đồng ruộng** giúp người nông dân, nhà đóng gói, cán bộ kiểm dịch thực vật và nhà quản trị trong chuỗi giá trị ghi lại mọi hoạt động đối với sản phẩm trên nền tảng điện tử thay vì hồ sơ giấy truyền thống. Dữ liệu sẽ được sử dụng để kiểm tra chéo bởi cơ quan quản lý cấp trung ương và địa phương, những người chịu trách nhiệm quản lý mã số vùng trồng (PUC) và mã số cơ sở đóng gói (PHC).

Dữ liệu sẽ được Bộ NN&PTNT và các cơ quan liên quan sử dụng cho mục đích quản lý tuân thủ truy xuất nguồn gốc và xây dựng chính sách hỗ trợ.

Quản lý và kiểm soát thuốc bảo vệ thực vật

01

chương trình
giám sát thí điểm
được thiết kế

01

báo cáo về mức
dư lượng tối đa
(MRL) thuốc bảo
vệ thực vật toàn
cầu cho một số
trái cây chính

Việc không tuân thủ dựa trên kết quả thử nghiệm của các sản phẩm Việt Nam tại các thị trường xuất khẩu đã cho thấy các ví dụ về việc sử dụng hóa chất không được phép và một số hóa chất được phép vượt quá mức MRL quy định.

Một chương trình giám sát dư lượng đã được thiết kế chi tiết, áp dụng thực hành lấy mẫu và thử nghiệm theo cấu trúc khoa học (dựa trên rủi ro) để xác định bản chất và mức độ không tuân thủ - nền tảng thiết yếu để cải thiện các biện pháp kiểm soát và tuân thủ các tiêu chuẩn. Dự án đã đưa ra cách tiếp cận phù hợp đầu tiên cho việc thiết kế một chương trình giám sát dư lượng nhằm xác định mức dư lượng thuốc bảo vệ thực vật trong xoài.

Nâng cao năng lực của các phòng kiểm nghiệm

30

cán bộ từ

8

trung tâm
kiểm nghiệm

đã được nâng cao năng lực về đảm bảo chất lượng, kiểm soát chất lượng trong phân tích dư lượng thuốc bảo vệ thực vật

2

trung tâm
(DEVOTEC & SPCC) với

đã được nâng cấp để đạt chứng nhận ISO 17025 hàng năm và cải thiện hiệu suất

9

phòng
thí nghiệm

Thời gian trả kết quả
kiểm nghiệm giảm

2

ngày

Bên cạnh chương trình giám sát dư lượng không đầy đủ và rời rạc, năng lực yếu kém trong việc tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế của các nhà sản xuất phần lớn là do các hệ thống chưa được phát triển để đảm bảo hiệu lực và độ tin cậy của các phòng thử nghiệm.

Thông qua việc nâng cao năng lực cho các phòng kiểm nghiệm kiểm tra dư lượng, các cán bộ phân tích chủ chốt giờ đây đã được đánh giá cao hơn với các phương pháp tiếp cận hiện đại để kiểm soát chất lượng nội bộ, thực hiện các nguyên tắc và thực hành lấy mẫu cũng như diễn giải kết quả phân tích dư lượng thuốc bảo vệ thực vật.

“

Sau khi tham gia các lớp tập huấn của UNIDO, chúng tôi đã tiếp cận được những quy định của các nước nhập khẩu. Điều này đã giúp chúng tôi tiếp cận các tài liệu mới, học hỏi kỹ năng và kinh nghiệm từ các chuyên gia hàng đầu.

Bà Huỳnh Thị Ngọc
Phó trưởng phòng Phân tích Thử nghiệm,
Trung tâm Kiểm định và Kiểm nghiệm
Đồng Tháp

”

Hài hòa chính sách và tiêu chuẩn

2 tiêu chuẩn cơ sở (TCCS) về mã số vùng trồng và mã số nhà đóng gói được sửa đổi để nâng cấp thành tiêu chuẩn quốc gia (TCVN).

Khung pháp lý về thủ tục đăng ký thuốc bảo vệ thực vật (Luật Bảo vệ và Kiểm dịch Thực vật 41/2013/QH13 và 7 chính sách liên quan) đã được rà soát theo thông lệ quốc tế hiện hành.

KẾT QUẢ

02

Doanh nghiệp vừa và nhỏ tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế

Doanh nghiệp vừa và nhỏ đóng vai trò trung tâm trong tăng trưởng kinh tế, tạo việc làm và giảm nghèo của Việt Nam. Tuy nhiên, một số lượng lớn các doanh nghiệp vừa và nhỏ vẫn phải đối mặt với những thách thức lớn như năng suất thấp và thiếu lao động lành nghề, không đủ khả năng tiếp cận tài chính và thị trường quốc tế. Trong Kết quả này, việc tuân thủ các tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật quốc tế của các doanh nghiệp vừa và nhỏ được tăng cường nhằm đa dạng hóa thị trường để giảm sự phụ thuộc vào xuất khẩu sang Trung Quốc.

**Cải thiện thực hành
canh tác và chế biến**

**Phát triển
công nghệ xử lý sau
thu hoạch mới**

**Đổi mới sáng tạo
và gia tăng giá trị**

Các thực hành canh tác và chế biến được cải thiện

Bằng cách áp dụng các Quy trình Thao tác chuẩn (SOP) do dự án xây dựng, các doanh nghiệp vừa và nhỏ có thể tiếp cận quy trình hướng dẫn để sản xuất và xuất khẩu trái cây tuân thủ các yêu cầu về tiêu chuẩn và chất lượng của các thị trường bán lẻ hiện đại.

11

SOP được xây dựng cho xoài và bưởi

800

chủ thể trong chuỗi giá trị xoài và bưởi được tập huấn trực tiếp về SOP

200+

mô-đun đào tạo trực tuyến

Tổn thất sau thu hoạch giảm

15-20%

5

thị trường mới (Hoa Kỳ, Úc, Nhật Bản, EU, Hàn Quốc) cho các doanh nghiệp được dự án hỗ trợ

2.000

tấn xoài và bưởi được xuất khẩu thử nghiệm thành công

Công nghệ xử lý sau thu hoạch mới

01

nghiên cứu xác định hiệu quả xử lý nấm bệnh và sự tuân thủ của trái xoài được xử lý bằng thuốc diệt nấm sau thu hoạch

Thời gian bảo quản

40

ngày cho xoài

Thời gian bảo quản tăng

35%

cho xoài và bưởi, cho phép xuất khẩu bằng đường biển

Thời gian bảo quản

120

ngày cho bưởi với công nghệ màng phủ thay thế màng PVC

Áp dụng SOP để xoài tươi tự tin vươn khơi

Hai mô hình thử nghiệm thành công áp dụng Quy trình Thao tác chuẩn – SOP, một mô hình áp dụng xử lý hơi nước nóng xuất khẩu đi Hàn Quốc và một mô hình áp dụng xử lý chiếu xạ xuất khẩu đi Úc theo đúng quy định của các nước nhập khẩu, đã mở ra cơ hội mới cho các nhà sản xuất và xuất khẩu xoài tại Việt Nam.

Thời gian bảo quản đã tăng lên 40 ngày, cho phép đủ thời gian vận chuyển đường biển và phân phối thông qua các chuỗi bán buôn và bán lẻ. Tỷ lệ chầy mủ đã giảm từ 30 xuống 3%, cải thiện đáng kể chất lượng đầu ra.

Thành công của các mô hình này sẽ tiếp tục được nhân rộng cho các nhà xuất khẩu xoài khác, phát triển các kỹ năng kinh doanh và kỹ thuật cần thiết cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ để đáp ứng các yêu cầu tuân thủ cao hơn của các thị trường có giá trị cao.

Tư vấn kỹ thuật của GQSP giúp bưởi Việt Nam lần đầu tiên xuất khẩu sang Mỹ

Lô bưởi tươi đầu tiên của Việt Nam đã được Công ty Cổ phần Tập đoàn Xuất nhập khẩu Trái cây Chánh Thu xuất khẩu sang Mỹ vào tháng 11/2022 sau gần 6 năm đàm phán.

Dự án đã và đang hỗ trợ kỹ thuật kéo dài thời gian bảo quản lên đến 120 ngày bằng việc áp dụng công nghệ màng phủ mới mà không cần sử dụng màng bọc thực phẩm.

Hệ thống sơ chế bưởi đồng bộ công suất 4-5 tấn/giờ đã được thiết kế, chế tạo và lắp đặt bao gồm các công đoạn chính rửa, xử lý hóa chất, để ráo nước, tẩy sập và sấy khô. Bưởi được xử lý đã được Cơ quan Kiểm dịch Động Thực vật Hoa Kỳ (APHIS) chấp nhận đáp ứng yêu cầu của thị trường xuất khẩu.

Đổi mới sáng tạo và giá trị gia tăng

Các sản phẩm chế biến từ trái cây tươi như xoài sấy, nước ép bưởi, tinh dầu bưởi cũng nhận được sự hỗ trợ để cải tiến công nghệ và nâng cao năng lực để nâng cao giá trị gia tăng, từ đó giảm nguy cơ phụ thuộc vào một sản phẩm.

4 sản phẩm gia tăng giá trị được phát triển

5 hệ thống thiết bị sơ chế, chế biến được thiết kế, chế tạo

Để nâng cao chất lượng xoài sấy tại cơ sở Lộ Thịnh Phát của Công ty Trang Group, các chuyên gia của GQSP đã hỗ trợ triển khai quy trình sấy xoài chín và hỗ trợ nâng cao công suất thiết bị lên gấp 4 lần hiện tại.

“

Điều này sẽ làm tăng đáng kể năng suất, mang lại thu nhập cao hơn cho người nông dân và tạo thêm nhiều việc làm trong cộng đồng.

Bà Lê Minh Thùy Trang
Nhà sáng lập và Giám đốc
Trang Group

”

KẾT QUẢ

03

Văn hóa Chất lượng

Mặc dù đã có những nỗ lực của chính phủ, nhưng kiến thức cơ bản về các chính sách, quy định và cơ chế hỗ trợ liên quan đến văn hóa chất lượng vẫn còn hạn chế. Do đó, GQSP đã hỗ trợ:

Cải thiện việc
nâng cao nhận thức
trong ngành

Thúc đẩy
thể chế hóa đối thoại
công – tư

Nâng cao năng lực
cho các tổ chức hỗ trợ
doanh nghiệp (BSO)

Đề xuất khung

GIẢI THƯỞNG CHẤT LƯỢNG cho xoài

Xây dựng

KẾ HOẠCH XÚC TIẾN XUẤT KHẨU cho xoài Việt Nam

9

đối thoại công – tư về các vấn đề
quan trọng đã được xác định, chia sẻ
các giải pháp khả thi, chuyển thành

5

khuyến nghị chính sách dựa trên
bằng chứng

Thành lập

LIÊN CHI HỘI XOÀI VIỆT NAM

6

BSO được hỗ trợ,
cung cấp dịch vụ tốt hơn cho

1700+

doanh nghiệp mỗi năm (dự tính)

Đánh giá những thách thức tuân thủ chính của các sản phẩm thực phẩm và thức ăn chăn nuôi của Việt Nam tại các thị trường xuất khẩu

“Báo cáo Phân tích Tuân thủ Tiêu chuẩn” đối với Việt Nam tập trung phân tích xu hướng và các chỉ số từ chối nhập khẩu nông sản thực phẩm của Việt Nam tại 5 thị trường quốc tế chính bao gồm: Úc, Trung Quốc, Liên minh Châu Âu (EU), Nhật Bản và Hoa Kỳ (US).

Bằng chứng thu thập được giúp xác định những thách thức tuân thủ chính mà các nhà xuất khẩu Việt Nam phải đối mặt, đặc biệt là trong lĩnh vực chất lượng, chứng nhận, ghi nhãn, v.v. và để tăng cường mục tiêu đầu tư vào việc xây dựng năng lực tuân thủ liên quan.

Liên Chi hội Xoài - diễn đàn thể chế toàn diện đầu tiên giữa khu vực tư nhân, các tổ chức và các nhà hoạch định chính sách

GQSP Việt Nam đã làm việc tích cực với ngành xoài tại Việt Nam và sớm nhận ra sự thiếu tiếng nói chung của các bên liên quan trong chuỗi giá trị xoài từ cả khu vực nhà nước và tư nhân. Không có điều này, các nhà sản xuất xoài không thể xác định các vấn đề quan trọng trong chuỗi giá trị, bày tỏ nhu cầu của họ và áp dụng các tiêu chuẩn toàn ngành.

Dưới sự nỗ lực vận động của GQSP Việt Nam, Hiệp hội Rau quả Việt Nam (VinaFruit) đã thành lập thành công Liên Chi hội Xoài Việt Nam vào tháng 7 năm 2022 để giải quyết những khoảng trống đó.

A vertical banner on the left side of the page features two images. The top image shows several passion fruits, some whole and some cut open to reveal the yellow pulp and black seeds. The bottom image shows a cluster of ripe, red lychees hanging from a branch with green leaves.

GQSP Việt Nam

Giai đoạn 2

Mục tiêu tổng thể của Giai đoạn 2 là Nâng cao khả năng cạnh tranh và tính bền vững của xuất khẩu trái cây nhiệt đới Việt Nam thông qua đổi mới, đa dạng hóa, nâng cao chất lượng và tuân thủ các tiêu chuẩn đáp ứng yêu cầu thị trường hiện đại.

**Mở rộng sang
các trái cây
nhiệt đới khác**

**Mở rộng sang
các địa phương khác
ở vùng Đồng bằng
sông Cửu Long
và Tây Nguyên**

**Tính bền vững của
các chuỗi giá trị**

Gia tăng giá trị

ĐỐI TÁC

SIAEP

Agrotrade
Vietnam

syngenta

KOLTIVA

Liên hệ: gqspvietnam@unido.org

